

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

1940 YILINA KADAR TÜRK EDEBİYATI

* Bu dönem, ülkemizde tüm kurumlarda köklü değişikliklerin olduğu, ulusalcı, uygarlıkçı bir dönemdir.

* Teokratik devlet biçiminden, demokratik devlet biçimine yöneliş, laiklik, hukuk alanındaki değişiklikler, Latin alfabesine geçiş, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumunun kurulması, kalkınma ve eğitim seferberliği. Ülkenin değişmekte olan yüzünü göstermektedir. Bu durum edebiyatta da yüzünü göstermiş, bir doku değişikliğine yol açmıştır.

* Dilin özleşmesi hızlanmıştır. TDK'nin kurulmasıyla bilimsel nitelik kazanmıştır.

* Cumhuriyet Dönemine kadar yazar ve şairlerimiz büyük kentlerde yaşayan varlıklı kişilerdi. Bu dönemde özellikle de Köy Enstitülerinin kurulmasıyla toplumun her kesiminden yazarlar yetişmeye başladı. Böylece köylüyü ve halkı anlatan; halka yönelmiş bir edebiyat oluşturulmuştur. Memleket Edebiyatı geleneği oluşmuştur.

* Gerçekçi ve gözlemci anlatım dikkati çeker. Duygusal yapaylıktan uzak, süs ve özentiden uzaklaşılır. Gerçekler çıplak bir dille çarpıtılmadan anlatılmıştır.

* Tiyatro alanında önemli gelişmeler olmuştur.

* Dönemin ilk belirgin örneklerini Y.Kadri Karaosmanoğlu vermiştir: Yaban (toplumdaki aksaklıkları işleyen eleştirel tavır), Kiralık Konak (üç ayrı kuşağı anlatmıştır), Hüküm Gecesi, Bir Sürgün, Nur Baba.

* Açlık ve savaştan sonra toplum R.Nuri'nin duygusal aşk romanı Çalıkuşu ile sarsıldı. Kendisine yeni hedefler belirdi.

* Peyami Safa psikolojik çözümleme yolu ile Dokuzuncu Hariciye Koşusu, Bir Tereddüdün Romanı, Matmazel Noralya'nın Koltuğu adlı eserleriyle karşımıza çıkar. Fatih Harbiye Romanında ise Doğu-Batı çelişkisi anlatılır.

* Mithat Cemal Kuntay "Üç İstanbul" ile tarihsel roman örneğini vermiştir.

* Gerçekçilik, 1930'da Sabahattin Ali ile Türkiye'ye yerleşti. (Kuyucaklı Yusuf)

* S. Ali aile, kişi, olay, tarih, çevre, sorun, düşünce ve duyguları ekonomik altyapıya ve onun biçimlendirici etkisine bağlayarak öyküyü ve romanı olgunlaştırmıştır.

* Tanzimat'tan sonra ortaya çıkan alafangalığa özenen gençlik ile eski nesil çatışmaları eserlerde konu oldu. Eski değerlerle- batılı anlayış çatıştı.

* Halk kültürüne önem verildi. Folklor çalışmalarına hız verildi.

Memleketçi şiirin öncüleri:

- ❖ Ömer Bedreddin Uşaklı
- ❖ Ahmet Kutsi Tecer
- ❖ Ali Mümtaz Arolat

Vatanın kutsallığı- kahramanlık temalarını işleyen şairler:

- ❖ Necmettin Halil Onan
- ❖ Halit Fahri Ozansoy
- ❖ Behçet Kemal Çağlar
- ❖ Orhan Şaik Gökyay

Diğer önemli şairler:

- ❖ Necip Fazıl Kısakürek
- ❖ Ziya Osman Saba
- ❖ Ahmet Hamdi Tanpınar
- ❖ Nazım Hikmet

1940 ŞİİRİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ:

* Genellikle dördlük nazım birimi kullanılmıştır.

Kafiye örgüsünde çapraz ve sarma kafiyelerde kullanıldı.

* Hece ölçüsü kullanıldı. Bunun yanında serbest nazım iyice benimsenmiştir.

* Serbest nazım giderek artan şekilde kullanıldı.

* Şiirler sade, anlaşılır, açık bir dille yazıldı.

BEŞ HECECİLER:

- ❖ Faruk Nafiz Çamlıbel
- ❖ Yusuf Ziya Ortaç
- ❖ Orhan Seyfi Orhon
- ❖ Halit Fahri Ozansoy
- ❖ Enis Behiç Koryürek

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

“Aruz sizin olsun hece bizimdir
Halkın söylediği Türkçe Bizimdir
Leyl sizin, şeb sizin, hece bizimdir.
Değildir bir mana üç ada muhtaç.
ZİYA GÖKALP

* Ziya Gökalp'ın yukarıdaki sanat adlı şiirini kendilerine ilke benimsenmiş görünürler.

* Birinci Dünya Savaşı yıllarında devrin yöneticileri tarafından ulusal coşkuyu yaratacak şiirler yazmaları için teşvik edilmiştir.

* Mili edebiyat ilkesine bağlıdır.

* Anadolu halkının hayatını, sanat anlayışını, kültürünü eserlerinde tema olarak seçtiler.

* Kahramanlık şiirleri yazdılar.

* Halk şiirinin nazım biçimlerini benimsediler.

* Yalın, sade, süssüz bir anlatımı benimsediler. Halk dilini yönelişleri yer yer basmakalıp söyleyişlere yol açtı.

* Halkın beğenilerini ve kültürünü eserlerinde tema olarak seçtiler.

* Divan edebiyatı anlayışının kırılmasına yol açtılar.

YEDİ MEŞALECİLER:

- ❖ Sabri Esat Siyavuşgil
- ❖ Ziya Osman Saba
- ❖ Yaşar Nabi Nayır
- ❖ Muammer Lütfü
- ❖ Vasfi Mahir Kocatürk
- ❖ Cevdet Kudret
- ❖ Kenan Hulisi Koray

* Milli edebiyat şairlerinin, özellikle de Beş Hececilerin gerçekçilik ve içtencilikten uzak şiirine tepki olarak, şiirde içtenliği savunan yedi genç şairin oluşturduğu topluluğa “Yedi Meşaleciler” denir.

* Canlılık, samimiyet ve daima yenilik gibi ilkelerle yola çıktılar.

* 1928 yılında çıkardıkları Yedi Meşale dergisinde şiirlerini ve şiir üstüne düşüncelerini yayımlamışlardır.

* Hece ölçüsünü kullandılar.

* Batı edebiyatını özellikle Fransız edebiyatını kendilerine örnek alıp izleyeceklerini söylemelerine rağmen Beş Hececilerin izinden gitmişlerdir.

* Fransız sembolistlerden etkilendiler.

1940 SONRASI TÜRK EDEBİYATI

* 1929 ekonomik bunalımı birçok ülkede ekonomik bunalıma neden oldu. 1940'lı yıllara gelinene kadar dünya ülkeleri çok güç günler yaşadı. Derken 2. Dünya Savaşı başladı. Sanatçılar savaş karşıtı yapıtlar verdiler. Bu zorlu günler, yoksul Türkiye'yi de vurdu. Sanatçılar yoksulluğu, ezilmişliği, barışı, birdenbire zenginleşenleri, yoksul ile zengin arasında yükselen ekonomik ve sosyal uçurumu anlattılar yapıtlarında. Köy ve köylü, Adana'daki pamuk tarlaları, gündelikçi işçiler, varoşlarda oluşan yoksulluk, fabrikalar, fabrika işçileri, memurlar, devlet yönetiminde görülen aksaklıklar... son dönem edebiyatçılarının en çok işledikleri konular oldu.

Bu arada Cumhuriyet'in temel ilkeleri doğrusunda da yapıtlar verilmeye devam edildi.

* 1941 yılında tercüme bürosu kuruldu. Bu sayede çok sayıda Doğu ve Batı klasiği dilimize çevrildi. Böylece dünya edebiyatı daha yakından takip edilebildi. Bu durum da etkileşimleri güçlendirdi. Artık Türk edebiyatı da dünya edebiyatının rüzgârına kapılabilmektedir. Çok yönlü olarak gelişebilmektedir. Konular uçsuzlaşmaktadır.

* Bu dönemde dil, köyde köylünün dili, kasabada kasaba dili, İstanbul'da İstanbul dili yapıtların dili oldu.

* Deneme ve eleştiri türü gelişti. Nurullah Ataç, Suut Kemal Yetkin, Ahmet Hamdi Tanpınar, Mehmet Kaplan, Cemil Meriç önemli adlardır.

1940 SONRASI ORTAYA ÇIKAN GRUPLAR

1. Garipçiler
2. Toplumcular
3. Köy gerçeklerini dile getirenler
4. Varoluşçular
5. Hisarcılar
6. İkinci Yeniler
7. Bağımsızlar
8. Maviciler

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

HİSAR GRUBU (1950)

- ❖ Mehmet Çınarlı
- ❖ İlhan Geçer
- ❖ Munis Faik Ozansoy
- ❖ Yahya Benekay
- ❖ Gültekin Samanoğlu
- ❖ Talat Sait Halman

* 1940 sonrasında Garip şiirine ilk tepki 1950 yılında çıkmaya başlayan Hisar dergisi etrafında toplanan bir grup şair tarafından ortaya konmuştur.

* Onlara göre başka ulusları taklit ederek ulusal bir sanat oluşturulamaz.

* Yeni bir sanat oluşturmak için mutlaka eskisini reddetmek gerekmez.

* Yenilik eskisinin içinden doğmalıdır.

* Sanat ideolojinin baskısı altında olmamalı, belli bir dünya görüşünün propagandasını yapmamalıdır.

* Şiirde öztürkçeci ve tasfiyeci olmamalıdır.

* Hisar şairlerini memleketçi şiirin takipçisi görebiliriz. Geleneği reddeden Garip Akımına ve ideolojik şiire yönelen N. Hikmet'e karşı çıkmışlardır.

MAVİCİLER (1952-1956)

- ❖ Attila İLHAN
- ❖ Özdemir Nutku
- ❖ Yılmaz Gruda
- ❖ Ahmet Oktay
- ❖ Demirtaş Ceyhun
- ❖ Demir Özlü
- ❖ Ece Ayhan
- ❖ Tahsin Yücel

* 1952-1956 yılları arasında ünlü şair Attila İlhan'ın önderliğinde toplumcu gerçekçi sanatçıların "Mavi" adlı dergide yazmaya başlamalarıyla oluşan bir edebiyat akımıdır.

* Garipçilerin sanat anlayışına karşı çıktılar.

* Bu hareketi destekleyen şairlere "Maviciler" denmiştir.

GARİP AKIMI - GARİPÇİLER - I. YENİ

- ❖ Orhan Veli Kanık
- ❖ Melih Cevdet Anday
- ❖ Oktay Rifat Horozcu

Garipçiler, şiirlerini; Garip adlı kitapta yayımlamışlardır. Bu kitabın önsözünde şiir hakkındaki düşüncelerini yayımlamışlardır. Böylece şiire yeni bir bakış açısı getirmişler ve şiirin etrafındaki duvarları yıkmıştır.

Garip Akımının şiir anlayışı:

* Ölçüyü ve uyağı önemsemeyen serbestçe yazmak,

* Şairanelikten uzak durmak, süslü sanatlı söyleyişleri benimsememek,

* Şiiri gerçek yaşama, sokağa çıkarmak,

* Yapmacıksız bir söyleyişle günlük yaşamın içinde halktan insanları yakalamak,

* Her sıradan insanları ve en basit konuları şiire konu edinebilmek,

* Halk deyişlerinden yararlanıp, halkın dilini kullanmak,

* Toplumda görülen aksaklıkları, yer yer toplumsal yergilere başvurmak

İKİNCİ YENİ AKIMI: 1950-1955

- ❖ Cemal Süreyya
- ❖ İlhan Berk
- ❖ Edip Cansever
- ❖ Ece Ayhan
- ❖ Turgut Uyar
- ❖ Sezai Karakoç
- ❖ Ülkü Tamer

* I. Yeni'ye tepki olarak ortaya çıkmışlardır.

* İnsanın bilinçaltına inerler,

* Doğayı, insanı ve gözlemlediklerini kendilerine özgü bir anlayışla verirler.

* Garipçilerden Oktay Rifat ve Melih Cevdet de daha sonra II. Yeni'ye katılmışlardır.

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

İlkeleri:

- * Şiirde öykücü anlatım yolu terk edilmelidir,
- * Anlatım kapalı ve soyut olmalıdır,
- * Söyleyiş anlamdan daha önemlidir,
- * Şiir konuşma dilinden uzak, özgün, mantık dokusundan arındırılmış olmalıdır,
- * Şiir toplumsal sorunlara çözüm bulma aracı olmalıdır.
- * Şiirin amacı toplumu eğitmek değildir,
- * Şiirde ahenk; ölçü ve uyak ile değil musiki ve anlatım zenginliğiyle sağlanmalıdır.

CUMHURİYET DÖNEMİ SANATÇILARI

FARUK NAFİZ ÇAMLİBEL (1898-1973)

- * Cumhuriyet dönemi şairlerimizdendir.
- * Şiir yaşamına aruzla şiir yazarak başlayan Çamlıbel, daha sonra Beş Hececiler şiir grubunda yer aldı.
- * “Sanat” adlı şiiri memleketçi şiirin ilk örneği sayılır.
- * Eserlerinde Anadolu, Anadolu’nun halkı, yoksulluğu, kültürü gözlemci bir tavır içinde anlatılmıştır.
- * Ünlü “Han Duvarları”şiiri Çamlıbel’in Anadolu’ya yönelişini anlatır. Şair bu yapıtta Anadolu’nun folklorik dokusunu incelemiş ve yansıtmıştır.
- * “Dinle Neyden” adlı yapıtında Beş Hececilerin eğilimlerini anlatır.

Yapıtları:

Şiir:

- Han Duvarları
- Dinle Neyden
- Gönülden Gönüle
- Çoban Çeşmesi
- Bir Ömür Böyle Geçti
- Akıncı Türküleri

Oyun:

- Canavar
- Akın

- Yayla Kartalı

Roman:

- Yıldız Yağmuru

AHMET KUTSİ TECER (1901-1967)

“ Orda bir köy var uzakta
O köy bizim köyümüzdür
Gitmesek de görmesek de
O köy bizim köyümüzdür.”

- * Kendisi felsefecidir. Ama edebiyat öğretmenliği yaptı.

- * Halk kültürünün öğelerini (türkü, masal...) derledi. Âşık Veysel’i Türkiye’ye tanıttı.

- * Halk kültürüne geniş yer vermiştir. “Köşe Başı” Adlı yapıtını ortaoyunu tekniklerinden faydalanarak yazmıştır. “Koçyiğit Köroğlu” yapıtı bir tür folklor araştırması niteliği taşır.

- * Hece ölçüsüyle şiir yazma geleneğinin içinde yeni biçimler arayan bir şairdir. 5 Hececiler gurubuna katılmadan aynı dönemde hece ile şiirler yazmıştır.

- * Şiirinde halk yazını öğeleriyle batı tekniklerini birleştirme çabası görülür.

- * Duygusal yönü ağır basan memleket şiirlerini içtenlikle ve ince bir söyleyiş güzelliği ile yazmıştır.

- * Dergâh, Vartlık, Oluş dergilerinde yazılar yazmıştır.

Yapıtları:

Şiirler:

- Şiirler

Oyunları:

- Köşe Başı,
- Bir Pazar Günü,
- Satılık Ev
- Koçyiğit Köroğlu (Manzum Piyes)

NECİP FAZIL KISAKÜREK (1905- 1983)

- * Gençlik yıllarında yazdığı şiirlerde ülke şiirinin konu arayışı gözümüze çarpar.

- * Daha sonra bunalım çizgisine yükseldiği anlaşılan bireysel sıkıntı ve patlamalarını anlatır. Bireysel ruh hallerinin, kendisi içinde

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

dışa açılmaları olarak nitelendirilebilecek şiirler yazmıştır. Bu dönemde işlediği en belirgin tema ölüm temasıdır.

* Şiirinin ilerleyen dönemlerinde gizemcilik (mitsizim) ön plana çıkar.

* Din ve tasavvuf konuları ile de ilgilenmiş, olgunluk döneminde verdiği eserlerinde bu kimliğini ortaya koymuştur.

* Tarih, medeniyet, batılılaşma, politika yazın konularını oluşturmaktadır.

* Şiirlerinde yalnızlık, sevgi, ayrılık, özlemdin, Tanrı sevgisi gibi temalar ağır basar.

* Şiirlerinde temiz ve berrak bir Türkçe kullanmıştır.

Yapıtları:

Şiirler:

- Kaldırımlar,
- Sonsuzluk Kervanı
- Ben ve Öteki
- Örümcek Ağı
- Çile.

Oyunları:

- Tohum ve Toprak
- Bir Adam Yaratmak
- Para

İnceleme:

- Namık Kemal
- Ulu Hakan İkinci Abdülhamit Han

Bütün Eserleri:

- Büyük Doğu

MEMDUH ŞEVKET ESENDAL (1883-1952)

* Öykücülüğü ile edebiyatımızda yer etmiştir.

* Öykü türünün, durum öyküsü (olaysız öykü) türünde eserler vermiştir. Bu öykü türünü geliştiren de Esendal'dır. (Olay öyküsüne Çehov Tarzı Öyküler denir.)

* Öykülerinde insanlar günlük yaşamlarının olağan ilişkileri içinde çıkar karşımıza.

* Hangi sınıftan olursalar olsunlar bireylerin belirgin özellikleri, çarpıcı yanları öykünün havasına hâkimdir.

* Silik, sıradan insanları konu edinir. Kişileri tarafsız bir gözlemci olarak ele alır.

* Kahramanlarını kısa cümlelerle tanıtır. Betimlemeleri pek kullanmaz.

* Konuları: Acıma, sevgi, yozlaşma, yönetici ve aydınların halk sorunlarına bakışı, aile, evlilik gibi konuları işlemiştir.

* Dili: Ayrıntılardan temizlenmiş, arı bir dil. Zaman zaman okurla sohbet edermiş gibi araya girer.

Yapıtları:

Roman:

- Ayaşlı ve Kiracıları

Öyküleri:

- Otlakçı
- Mendil Altında
- Ev Ona Yakıştı

REŞAT NURİ GÜNTEKİN (1889-1956)

* Babası doktor olduğundan Anadolu'nun çeşitli kasabalarında büyümüştür. Bu nedenle Anadolu'yu yapıtlarında başarıyla anlatmıştır. Bir dekor olarak kullanmıştır.

* Kahramanlarını çevresiyle birlikte başarılı bir gözlemler verir. Kahramanlarını içinde buldukları çevreyle olgunlaştırır. Kahramanlarından birçoğu gerçek kahramanlardır. Tanıdığı, gözlemlediği kişilerdir anlattıkları. Memurların yaşamları ve yaşadıkları da işlediği diğer kahramanlardır. Bu kahramanları realist bir şekilde anlatmıştır.

* Yapıtlarının bir bölümünde Cumhuriyet rejiminin getirdiği idealleri işlemiştir.

* Onun yapıtlarında Anadolu halkı, halkın değer yargıları, cahilliği, eğitim anlayışı ile olması gereken Cumhuriyet rejiminin laik, çağdaş eğitim anlayışı bakışıyla eleştirel ve eğitimci bir bakış açısıyla işlenmiştir.

* Nesil çatışmaları, doğu-batı ikileminde kimlik bunalımı arayan İstanbul halkı işlediği diğer konulardandır.

* Dili akıcıdır. İnsanları doğal halleriyle konuşma dilini kullanarak vermiştir.

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

* Roman kurgusu sağlamdır.

Yapıtları:

Öyküleri:

- Tanrı Misafiri
- Sönmüş Yıldızlar

Romanları:

- Çalıkuşu
- Damga
- Dudaktan Kalbe
- Akşam Güneşi
- Yeşil Gece
- Yaprak Dökümü
- Miskinler Tekkesi
- Kan Davası
- Kızılıcak Dallar
- Değirmen

Anı:

- Anadolu Notları

Oyun:

- Hüllecı

ZEKİ ÖMER DEFNE (1903-1992)

* Kendine özgü şiir anlayışı ile halk şiiri arasında bir köprü kurar.

* Halk şiiri ve halk söyleyişinden etkilenir.

* Günlük olaylardan uzak bir dünyanın güzelliklerini anlatır.

* Bazı illerimize güzellemeler yazmıştır.

* Halk şiirinde yer alan motifleri kullanmıştır.

Yapıtları:

- Denizden Çalınmış Ülke (1971)
- Sessiz Nehir (1985)
- Kardelenler (1988)

AHMET MUHİP DIRANAS (1909-1980)

* Sembolizm etkisinde kalmıştır.

* Şiirlerinde biçim ve uyum önemli iki ilkedir. Bu nedenle ölçüye ve uyağa önem vermiştir.

* Oyunlarında düşünle gerçeği, bugünle geçmiş birlikte almıştır.

* Toplumsal konulardan, günün sorunlarından çok, duyguların sonsuzluğuna yönelmiştir.

* Fahriye Abla ve Serenad en ünlü şiirleridir.

Yapıtları:

Şiir:

- Şiirler

Yazılar:

- O Böyle İstemezdi.

Oyunları:

- Gölgele
- Çıkmaz Oyun

ORHAN VELİ KANIK (1914-1950)

* Arkadaşları Melih Cevdet ve Oktay Rifat ile birlikte Garip Akımını başlatır.

* Ona göre "Her şey şiirin konusu olabilir."

* Gündelik yaşamı. Doğal bir anlatımla, esprili bir dille anlatmıştır.

Yapıtları:

Şiirleri:

- Garip
- Vazgeçemediğim
- Yenisi
- Karşı
- Bütün Şiirleri

Düz Yazıları - Çevirileri:

- La Fontaine'nin masallarını nazım türünde çevirdi.
- Nasreddin Hoca fıkralarından bazılarını nazma çevirmiştir.
- Bütün Yazıları 1,2
- Çeviri şiirler

BEHÇET NECATİGİL (1916-1979)

* Şiirini açık ve anlaşılır yazmaya özen göstermiştir.

* Kendisine özgü bir şiir dili kullanmıştır.

* Zengin bir sözcük hazinesi vardır.

* Divan edebiyatının ve halk edebiyatının yöntemlerini çok iyi tanıdığı için bu edebiyatlardan da yararlanmıştı.

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

* Yapıtlarında büyük kent insanının kaygılarını, sevgi, aşk, yalnızlık gibi lirik konuları işlemiştir. Toplum ve toplumun yaşadığı sorunlar onun şiirinde ifade bulmuştur. Ayrıca sıradan bir insanın duygularını, yaşamını şiirinde anlatmıştır.

* Batı dillerinden dilimize birçok yapıt çevirmiştir.

Yapıtları:

Şiirleri:

- Kapalı Çarşı
- Evler
- Eski Toprak
- Arada
- Kareler
- Aklar
- İki Başına Yürümek

Tiyatro:

- Yıldızlara Bakmak
- Gece Aşevi
- Üç Turnalar

İnceleme:

- Küçük Mitoloji Sözlüğü
- Edebiyatımızda Eserler sözlüğü
- Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü

ATTİLÂ İLHAN (1925-2005)

* Mavi Dergisinde yazdığı şiirlerle II. Yeni şiirinin toplumla ilgilenmeyen bazı şairlerinin bu yanına karşı çıktı.

* Şiirin gösterişli imgelerden oluşamayacağını belirtti.

* II. Yeni şiirini toplumcu gerçekçi olmamakla suçladı. Anlaşılmaz imgelerle şiir yazmalarını eleştirdi.

* İlhan'ın şiirleri liriktir.

* Şiirlerinde derin bir hayal örgüsü vardır.

* Şiirlerinde toplumsal olaylar destansı bir nitelikte işlenir.

* Kişisel ve toplumsal ana duyguları imge zenginliği içinde ve değişik müzikler yaratarak verir.

* Şiirlerinde barış, özgürlük, adalet, halkçılık, insan sevgisi, gelecek umudu gibi toplumsal

konuları işlediği gibi; bunalım, yalnızlık, aşk, umutsuzluk, ölüm... gibi bireysel konuları da işlemiştir.

* İlk şiirlerinde Divan edebiyatının ve halk edebiyatının ses ve biçim özelliklerinden yararlandığı görülür.

Yapıtları:

Şiirleri:

- Duvar
- Sisler Bulvarı
- Yağmur Kaçağı
- Ben Sana Mecburum
- Belâ Çiçeği
- Yasak Sevişmek
- Böyle Bir Sevmek
- Elde Var Hüzün
- Korkunun Krallığı

Romanları:

- Sokaktaki Adam
- Kurtlar Sofrası
- Bıçağın Ucu
- Sırtlan Payı
- Yaraya Tuz Basmak
- Fena Halde Leman
- Dersaadette Sabah Ezanları
- Karanlıkta Biz

Gezi:

- Abbas Yolcu
- Batı'nın Deli Gömleği

Deneme ve Anı:

- Hangi Batı
- Hangi Atatürk
- İkinci Yeni Savaşı
- Sağım Solum Sobe
- Hangi Edebiyat
- Hangi Küreselleşme
- Aydınlar Savaşı
- Hangi Laiklik
- Ulusal Kültür Savaşı
- Senaryoları:
- Kartallar Yüksek Uçar
- Yarın Artık Bugündür
- Yıldızlar Gece Büyür

CAHİT SITKI TARANCI (1910-1956)

* Necip Fazıl'ın şiirinden ve temalarından etkilenir. Ölüm onda bazen varmak istediği bir sonuç, bazense bir korku olarak belirir. Genel olarak ölümden korkar.

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

* Yaşama güzelliği içinde ölümlü olma bilincine varan, bunun acısını çekerek ölüm ve yalnızlık duygusunu dile getiren bir şairdir. Yurt sevgisi ve yaşama bağlılık konularını işlemiştir.

* Garip Akımının etkisinde kalıp yaşamın günlük akışını şiire getirir.

* Hatta Rifat Ilgaz'dan etkilenip ironik şiirler bile yazar.

* Baudler'in etkisinde kalıp, sembolist şiirin seçkin örneklerini verir.

* Hececi şiir geleneğini sürdürür. Ayrıca serbest ölçü ile de şiirler yazar.

* Arı, duru bir dili; akıcı bir söyleyişi vardır.

Yapıtları:

Şiirler:

- Ömrümde Sukut
- Otuz Beş Yaş
- Düşten Güzel
- Sonrası

Mektup:

- Ziya'ya Mektuplar

HALDUN TANER (1916-1986)

* Yüksek bir gözlem gücü vardır.

* Toplumsal sorunları, yaşam gerçekliğini, sıradan insanı eserlerinde yaşatmıştır.

* Yüksek bir gözlem gücü vardır. Kevser Hanım tiplemesi onun yüksek gözlem gücünün ürünüdür.

* Eselerinden toplumsal sorunları anlatırken güldürür, güldürürken de düşündürür.

* Sanat yaşamımızı epik tiyatroyla buluşturur.

* Son zamanlarda kendini tiyatroya verir. Tiyatro tarihimizdeki yerini alır.

Yapıtları:

Öyküleri:

- Yaşasın Demokrasi
- Tuş
- Şişhaneye Yağmur Yağıyordu
- On ikiye Bir Var

- Konçinolar

Oyunları:

- Günün Adamı
- Keşanlı Ali Destanı
- Lütfen Dokunmayınız
- Sersem Kocanın Kurnaz Karısı

Fıkraları:

- Deve Kuşuna Mektuplar

Sözlük:

- Tiyatro Terimleri Sözlüğü

Portreler:

- Ölür ise Ten Ölür Canlar Ölesi Değil

Söyleşi:

- Hak Dostum Diye Başlayım Söze.

ORHAN KEMAL (1924-1970)

* Toplumsal gerçekçi anlayışla öykü ve romanlar yazmıştır.

* Halkın dilini onların söyleyişleriyle kullanır. Canlı, yalın bir anlatımı vardır.

* Karşılıklı konuşma tekniğini başarıyla kullanır.

* Yüzünü topluma dönmüş, toplumda sesini duyuramayan yoksulların sesi olmuştur.

* İşlediği konuları şöyle sıralayabiliriz: Adana'daki pamuk işçilerini, köyden kente göç eden insanların yaşamını, aile ve toplum ilişkilerini, yaşam savaşlarını, fabrika işçilerini, bu işçilerin patronları tarafından sömürülmesini, varoşlardaki yaşam koşullarını, aşklarını; yoksul çocukların dünyalarını...

* "Murtaza" ve "Cemile" en ünlü romanlarıdır.

Yapıtları:

Romanları:

- Baba Evi
- Avare Yıllar
- Murtaza
- Vukuat Var
- Hanımın Çiftliği
- Kanlı Topraklar
- Kaçak
- Bereketli Topraklar Üzerinde
- Eskici ve Oğulları

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

- Devlet Kuşu
- Gurbet Kuşları
- Bir Filiz Vardı
- Evlerden Biri
- Suçlu
- Müfettişler Müfettişi
- Üç Kağıtçı
- Yalancı Dünya
- Öyküleri:
- Ekmek Kavgası
- Sarhoşlar
- Çamaşırıcının Kızı
- Grev
- 72.Koğuş

Anıları:

- Nazım Hikmet'le Üç Buçuk Yıl
- İstanbul'dan Çizgiler

SAİT FAİK ABASIYANIK (1906-1954)

“Bir insanı sevmekle başlayacak her şey. Dünyayı güzellik kurtaracak.”

* Adapazarılı bir zengin çocuğudur. Bu nedenle para harcamanın her yolunu bilir. Bu bildiklerini öyküleştirir. Öykü yazmak dışında hiçbir iş yapmaz. Para kazandığı tek iş de budur. (Mirasını saymazsak tabii)

* İlk öyküleri sonları çarpıcı sonlarla biten öykülerden kuruludur.

* Daha sonra durum öyküleri yazdı. Konu ve olaydan çok şiire ve etkiye önem verdi. Modern öykücülüğümüzün (durum öykücülüğü) kurucusudur.

* İstanbul'un varoşlarında, arka sokaklarda, balıkçı kasabalarında, sıradan insanların yaşamlarında gördü öyküyü. İşçiler, memurlar, öğrenciler... Özellikle denizi, balıkçı kasabalarını, balıkçıları, balıkları anlattı öykülerinde İstanbul'da kaçtıkça. Burgaz Adasına sığındı, orada yaşadı. Dahası kırlara çıktı, doğayı koklattı öykülerinde.

* Gözlemlerin, durumların, iç durumların anlatıcısıdır.

* Kalemimi güzellikleri göstermekte, aramakta kullandı.

* Öykülerinde bilinç akışından yararlandı.

* Gerçeküstücü yöntemleri denedi.

* Dili yer yer anlatım bozukluklarıyla zedelense de şiir tadında akıcı bir dili vardır.

Yapıtları:

Öyküleri:

- Semaver
- Sarnıç
- Şahmerdan
- Lüzumsuz Adam
- Mahalle Kahvesi
- Havada Bulut
- Kumpanya
- Havuz Başı
- Alamdağ'da Var Bir Yılan
- Az şekerli
- Tüneldeki Çocuk

Romanları:

- Medar-ı Maişet Motoru (Bir Takım İnsanlar)
- Kayıp Aranıyor

Şiirleri:

- Şimdi Sevişme Vakti

PEYAMİ SAFA (1899-1973)

* Psikolojik roman türünde önemli bir addır.

* Küçük yaşta annesiz babasız kalmış, kendini kalemiyle geçindirmiştir.

* Fıkra, makale, öykü ve roman birçok eser veren sanatçı daha çok romanlarıyla tanınmıştır.

* Roman tekniği gelişmiştir, anlatımı güçlüdür. Edebiyat, felsefe, tıp, tarih, hukuk, resim, sosyoloji, psikoloji... türlerinde çok geniş bir kültüre sahiptir.

* Sanat kaygısıyla yazdığı yapıtlarda Peyami Safa adını, geçim kaygısıyla yazdıklarında Server Bedii adını kullanmıştır.

Yapıtları:

Roman:

- Söзде Kızlar
- Şimşek
- Bir Akşamdı
- Canan
- 9. Hariciye Koğuşu
- Fatih-Harbiyye
- Bir Tereddün romanı

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

- Matmazel Noralya'nın Koltuğu
- Yalnızız
- Biz İnsanlar

NECATİ CUMALI (1921-2001)

* Önce şiirleriyle ün kazanmış, ardından öykü, roman, tiyatro türlerinde yapıtlar vermiştir.

* Şiirlerinde yaşama sevinci, aşk, sevgi... temalarını işleyen sanatçı öykü ve romanlarında Anadolu halkının sorunlarına eğilir.

* Süssüz, mecazsız, iç ve dış gözlemleri başarıyla yansıtan bir anlatımı vardır.

* Nalınlar oyununu, geleneksel baskılar sonuca evlenemeyen gençler kız kaçırma yoluna girmiştir.

Yapıtları:

Şiirleri:

- Kızılçullu Yolu,
- Harbe Gidenin Şarkıları,
- Mayıs Ayı Notları,
- Güzel Aydınlık,
- Denizin İlk Yükselişi (İlk üç kitabı ve yeni şiirleri),
- İmbatla Gelen,
- Güneş Çizgisi,
- Yağmurlu Deniz (Son iki kitabı ile yeni şiirler),
- Başaklar Gebe,
- Ceylan Ağdı,
- Aç Güneş,
- Bozkırda Bir Atlı,
- Yarasın Beyler.
- Hikâye
- Yalnız Kadın,
- Değişik Gözle,
- Susuz Yaz, (Kitaba adını veren ilk öykü Metin Erksan tarafından 1963'de beyaz perdeye aktarılmış ve büyük başarı kazanmıştır, ayrıca oyunlaştırılarak İstanbul Şehir Tiyatroları'nda sahneye konulmuştur
- Ay Büyürken Uyuyamam,
- Viran Dağlar: Makedonya 1900,
- Kente İnen Kaplanlar.

Roman

- Tütün Zamanı (Zeliş adıyla 1971),
- Yağmurlar ve Topraklar,
- Acı Tütün,
- Aşk da Gezer,

- Susuz Yaz.

Oyun

- Mine,
- Oyunlar I (Boş Beşik, Ezik Otlar, Vur Emri),
- Oyunlar II (Susuz Yaz, Tehlikeli Güvercin, Yeni Çıkan Şarkılar),
- Oyunlar III (Nalınlar, Masallar, Kaynana Ciğeri),
- Oyunlar IV (Derya Gülü, Aşk Duvarı, Zorla İspanyol),
- Oyunlar V (Gömü, Bakanı Bekliyoruz, Kristof Kolomb'un Yumurtası),
- Oyunlar VI (Mine, Yürüyen Geceyi Dinle, İş Karar Vermekte, Yaralı Geyik).

Deneme

- 1971 Niçin Aşk,
- 1976 Senin İçin Ey Demokrasi,
- 1982 Etiler Mektupları.

AHMET HAMDİ TANPINAR(1901-1962)

* Gençlik yıllarında Yahya Kemal ve Ahmet Haşim'in talebesi ve dostu olmuş, Batı edebiyatından Paul Valery ile Marcel Proust'u kendisine üstat olarak seçmiştir. Bu yazarlar edebiyatta güzellik ve mükemmeliyete ön planda yer verirler. Onlara göre edebiyat, tıpkı resim ve musiki gibi "güzel sanat"tır. Onlardan farkı, boya ve ses yerine, insanı ve hayatı anlatmada bu iki vasıttan çok daha zengin olan dili kullanmasıdır.

* Tanpınar şiiri hayatının en büyük ihtirası haline getirmiş, fakat asıl kabiliyetini şiir estetiğine göre yazdığı mensur eserlerde göstermiştir. İlk şiiri 1920' de yayımlanmıştı. Geniş okuyucu kitlesi onu umumiyetle lise kitaplarına ve antolojilere giren "Bursa'da Zaman" şiiri ile tanır. Altmış kadar şiirinden ancak otuz yedisi ile tek şiir kitabını ölümüne yakın çıkardı: Şiirler (1961; Bütün Şiirleri adıyla genişletilmiş olarak 1976). Şiirlerinde bir imaj ve müzik kaygısı taşıdığı, hikâye ve romanlarında da, başta zaten tema'sı olmak üzere, psikolojik anları, bilinçaltını aradığı, yansıttığı görülür.

* Çeşitli baskıları olan eserleri Dergâh Yayınları'nda toplanmaktadır. Enis Batur, 1992 yılında Ahmet Hamdi Tanpınar'dan "Seçmeler" adlı bir kitap hazırladı. Yazar ile ilgili yayınlanmış en son eser 2007 yılının sonunda çıkan "Günlüklerin Işığında

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

Tanpınar'la Başbaşa"dır. Eser Tanpınar'ın 1953 yılında yazmaya başladığı ve 1962 yılında vefatına kadar tuttuğu notlardan oluşmaktadır.

Yapıtları:

Şiir

- Şiirler

Öykü

- Abdullah Efendinin Rüyalari
- Yaz Yağmuru,
- Hikâyeler,

Roman

- Huzur, 1949;
- Saatleri Ayarlama Enstitüsü,
- Sahnenin Dışındakiler,
- Mahur Beste,
- Aydaki Kadın

Deneme

- Beş Şehir, 1946;
- Yahya Kemal,
- Edebiyat Üzerine Makaleler, (1969)
- Yaşadığım Gibi,

Monografi

- XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi

KEMAL TAHİR (1910-1973)

* İstanbul'a döndükten sonra bir süre İzmir Ticaret gazetesinin İstanbul temsilciliğini görevinde bulundu. "Körduman", "Bedri Eser", "Samim Aşkın", "F. M. İkinci", "Nurettin Demir", "Ali Gıncırlı" gibi takma isimlerle gazetelere tefrika aşk ve macera romanları, senaryolar yazdı. Fransızca çeviriler yaptı. 6-7 Eylül olayları sırasında tekrar gözaltına alındı. Harbiye Cezaevi'nde 6 ay yattı. Çıktıktan sonra 14 ay kadar Aziz Nesin'le birlikte kurdukları Düşün Yayınevi'ni yönetti. Edebiyata şiirle başladı. İlk şiirleri 1931'de "İçtihad" dergisinde yayınlandı. Yeni Kültür, arkadaşlarıyla birlikte kurdukları "Geçit", Var, Ses dergilerinde şiirleri çıktı. İlk önemli eseri olan 4 bölümlük "Göl İnsanları" uzun öyküsü Tan gazetesinde tefrika olarak yayınlandı, 1955'te basıldı. Yine 1955'te basılan "Sağırdere" romanıyla adını duyurdu. İstanbul'u bir çerçeve gibi alıp Türklerin Osmanlılıktan Cumhuriyet'e geçişini incelediği "şehir romanları" dizisinin ilk kitabı "Esir Şehrin İnsanları" 1956'da yayınlandı. Bu kitapta Mütareke dönemi İstanbul'unu anlattı.

Dizinin diğer kitabı olan "Esir Şehrin Mahpusu" 1961'de, "Hür Şehrin İnsanları" 1976'da basıldı.

* İlk kitaplarında daha çok köy ve köylü sorunlarına eğildi. Daha sonra Türk tarihinin ve özellikle yakın tarihin olaylarını ele aldı.

"Devlet Ana"da, kuruluş sürecindeki Osmanlı toplumu ve yönetim sistemini,

"Kurt Kanunu"nda Atatürk'e karşı düzenlenmek istenen İzmir suikastını,

"Rahmet Yolları Kesti" ve "Yedi Çınar Yaylası"nda ağalık kurumu ve eşkıyalık olgusunu inceledi.

"Yorgun Savaşçı"da Anadolu'daki başsız, öndersiz ulusal güçlerin birleşip Ulusal Kurtuluş Savaşı'na başlamasına kadar geçen dönemi anlattı.

"Bozkırdaki Çekirdek"te de köy enstitüleri üzerinde durdu,

* Osmanlı-Türk toplumunun kendi kültürel ve sosyal yapısından kaynaklanan çok daha özel bir gelişme süreci, dinamikleri ile yapısal farklılıkları vardır. Bu nedenle Batılılaşma, gerekli altyapısı olmayan bir topluma, soyut ve biçimsel bir üstyapı getirme çabasından başka bir şey değildir. Köklü bir ekonomik ve toplumsal devrim yapılmadan başlatılan tepeden inme uygulamalar taklitçiliktir. Bu ana fikir çerçevesinde "Devlet Ana"da Osmanlı toplumunun kölecilik ve feodalizmden çok farklı ve insancıl bir temel üzerine kurulduğunu anlatmayı amaçladı. Diğer romanlarında da "Türk insanı ve Türkiye özeli" olgusunu ortaya çıkarmaya çalıştı.

* Toplumsal gerçekçi çizgide sürdürdüğü yazarlık yaşamında eserlerinde yalın bir dil kullandı. Diyaloglarla zenginleştirdi, karizmatik karakterler yarattı. En üretken romancılarımızdan biri oldu.

Yapıtları:

Roman:

- Sağırdere (1955)
- Esir Şehrin İnsanları (1956)
- Körduman (1957)
- Rahmet Yolları Kesti (1957)
- Yedi Çınar Yaylası (1958)
- Köyün Kamburu (1959)
- Esir Şehrin Mahpusu (1961)

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

- Bozkırdaki Çekirdek (1962)
- Kelleci Memet (1962)
- Yorgun Savaşçı (1965)
- Devlet Ana (1967)
- Kurt Kanunu (1969)
- Büyük Mal (1970)
- Yol Ayrımı (1971)
- Namusçular (1974)
- Karılar Koğuşu (1974)
- Hür Şehrin İnsanları (1976)
- Damağacı (1977)
- Bir Mülkiyet Kalesi (1977)

Öykü:

- Göl İnsanları (1955)

Notlar:

- Kemal Tahir'in Notları

Mektup:

- Kemal Tahir'den Fatma İrfan'a Mektuplar (1979)

TARIK BUĞRA (1918 -1994)

* Roman, hikâye, oyun ve fıkra yazarı.

* Tarık Buğra, ilk piyeslerini ve "Yalnızların Romani"ni askerliği sırasında yazmıştı. 1940'da tamamladığı roman, 1948'de Çınaraltı dergisinde tefrika edilmişti. Ama adı, bir iddia üzerine üç saatte yazdığı "Oğlumuz" adlı hikâyesinin 1948'de Cumhuriyet Gazetesi'nin açtığı yarışmada ikincilik kazanmasıyla duyuldu. 1949'da yayımladığı ilk hikâye kitabı Oğlumuz'u, 1952'de Yarın Diye Bir Şey Yoktur, 1954'te İki Uyku Arasında, 1964'te Hikâyeler izledi.

* Kasaba yaşantısından, orta sınıf insanların ev ve aile ortamlarından kesitler verdiği hikâyelerinde, yoğun, şiirli bir dille aşk, yalnızlık, uyumsuzluk gibi temaları işledi. Olay örgüsünden çok iç gerçekliğe ağırlık verdi. 1955'te çıkan "Siyah Kehribar"la romana geçti.

* Kurtuluş Savaşı'na merkezden değil, bir kasabadan baktığı Küçük Ağa'da (1963) yakın tarihe resmi tarih anlayışının dışına çıkan bir yorum getirdi. Bu romanın devamını 1967'de Küçük Ağa Ankara'da adıyla yayımladı. Firavun İmanı (1976), Dönemeçte (1978), Gençliğim Eyvah (1979), Yağmur Beklerken (1981) adlı romanlarında da Cumhuriyet'in çeşitli evrelerini, demokrasiye geçiş sürecindeki çalkantıları konu edindi.

* Ortaoyuncusu "Komik-i Şehir" Naşit'in hayatından yola çıkarak yazdığı İbiş'in Rüyası ile 1970 TRT Sanat Ödülleri Yarışması'nda başarı ödülü,

* Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş yıllarını anlattığı Osmancık'la (1985) Milli Kültür Vakfı Edebiyat Armağanı'nı,

* Yağmur Beklerken'le Türkiye İş Bankası Büyük Ödülü'nü aldı. 1991'de Devlet Sanatçısı unvanını aldı.

* Birey özgürlüğünü savunduğu Ayakta Durmak İstiyorum (1966) ve Üç Oyun (1981) adıyla kitaplaştırdığı piyeslerinin hemen hepsi sahnelendi, romanları TV dizisi haline getirildi. Fıkralarından seçmeleri Gençlik Türküsü (1964), gezi notlarını Gagaringrad (1962), dil ve edebiyat üzerine yazılarını Düşman Kazanmak Sanatı (1979), denemelerini Bu Çağın Adı (1979) başlıklarıyla yayımladı.

Yapıtları:

Hikâye:

- Oğlumuz (1949)
- Yarın Diye Bir Şey Yoktur (1952)
- İki Uyku Arasında (1954)
- Hikâyeler (1964, yeni ilavelerle 1969)

Tiyatro:

- Ayakta Durmak İstiyorum
- Akümülatörlü Radyo
- Yüzlerce Çiçek Birden Açtı - 1979)

Gezi Yazıları:

- Gagaringrad (Moskova Notları) (1962)

Fıkra ve Deneme:

- Gençlik Türküsü (1964)
- Düşman Kazanmak Sanatı (1979)
- Politika Dışı (1992).

Roman:

- Siyah Kehribar (1955)
- Küçük Ağa (1964)
- Küçük Ağa Ankara'da (1966)
- İbiş'in Rüyası (1970)
- Firavun İmanı (1976)
- Gençliğim Eyvah (1979)
- Dönemeçte (1980)
- Yalnızlar (1981)
- Yağmur Beklerken (1981)
- Osmancık (1983).

12. SINIF TÜRK EDEBİYATI DERS NOTLARI

Senaryo ve oyunu:

- Sıfırdan Doruğa-Patron (1994).

YAŞAR KEMAL (1922- ...)

* Kullandığı sade Türkçe ile Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli romancılardandır. Asıl adı Kemal Sadık Gökçeli'dir.

* O dönemde şiirleri Adana Halkevi'nin yayını olan "Görüşler Dergisi"nde yayımlandı. Ortaokulun son sınıfındayken okulu bırakmak zorunda kalarak ırgatlık, amelebaşılık, pirinç tarlalarında su bekçiliği, arzuhalcilik, öğretmenlik, kütüphane memurluğu gibi işlerde çalıştı. Bu arada "Ülke", "Kovan", "Millet", "Beşpınar" dergilerinde şiirleri görüldü.

* 1940'lı yıllarda Adana'da çıkan Çığ dergisi çevresindeki yazar ve aydınlarla ilişki kurdu ve şiirleri o dergide de yayımlanmaya başladı. Abidin Dino ve ağabeyi Arif Dino ile kurduğu yakınlık onun düşünce ve edebiyat dünyasının gelişimini etkiledi.

* Ramazanoğlu Kütüphanesi'nde çalıştığı dönemde Orhan Kemal'le tanıştı. İlk öyküleri "Bebek", "Dükkâncı", "Memet ile Memet" 1950'lerde yayımlandı. İlk öyküsü "Pis Hikâye"yi ise 1944'te Kayseri'de askerliğini yaparken yazdı.

* 1951 yılında İstanbul'a yerleşerek, Cumhuriyet Gazetesi'nde fıkra ile röportaj yazarlığı yapmaya başladı. "Dünyanın En Büyük Çiftliğinde Yedi Gün" başlıklı röportajıyla Gazeteciler Cemiyeti Özel Başarı Armağanı'nı kazandı. O yıllarda öyküleriyle de ilgi çeken sanatçının 1952 yılında "Sarı Sıcak" adlı öykü kitabı yayımlandı. İlk romanı "İnce Memed" 1955 yılında çıktı. 1955-1984 yılları arasında öykü, roman, röportaj ile makalelerinden oluşan 33 kitabı yayımlandı.

* Yaşar Kemal, ilk romanı "İnce Memed" ile 1955 yılında Varlık Roman Armağanı'nı kazandı. 1974 yılında "Demirciler Çarşısı Cinayeti" adlı yapıtı, Madaralı Roman Ödülü'nü aldı. "Yer Demir Gök Bakır" Fransa'da 1977 yılında, Edebiyat Eleştirmenleri Sendikası tarafından yılın en iyi yabancı romanı seçildi. "Binboğalar Efsanesi" 1979 yaz dönemi için Büyük Edebiyat Jürisi tarafından seçilen kitaplar arasında yer aldı. 1982 yılında uluslararası Del Duca Ödülü'ne değer görülen

Yaşar Kemal, 1984 yılında Fransa'nın Légion D'Honneur nişanını aldı.

* Yapıtlarında Torosları, Çukurova'yı, Çukurova insanının acı yaşamını, ezilişini, sömürülüşünü, kan davasını, ağalık ile toprak sorununu ortaya koyan yazarın betimlemeleri yapıtlarının en önemli özelliğidir. Bu yöre insanlarının ekonomik sıkıntılar ve güç doğa koşullarındaki savaşımlarını insan-doğa-çevre ilişkisi içerisinde ele aldı; giderek uzun öykülere yöneldi.

* 39 dilde yayımlanmış olan kitaplarıyla, dünya yazınında çok önemli bir yere sahiptir.

ESERLERİ:

ROMAN:

- Teneke (1955-1987)
- Beyaz Mendil (1955)
- İnce Memed I (1955-1989)
- Namus Düşmanı (1957)
- Ala Geyik (1959)
- Ölüm Tarlası (1966)
- İnce Memed II (1969-1988)
- Yılanı Öldürseler (1981)
- İnce Memed III (1984-1988)
- İnce Memed IV (1987/1989)
- Ortadirek (1960-1989)
- Demirciler Çarşısı Cinayeti (1974-1990)
- Yumurcuk Kuşu (Kimsecik I, 1980-1988)
- Kale Kapısı (Kimsecik II, 1985-1987)
- Yer Demir Gök Bakır (1963-1990)
- Üç Anadolu Efsanesi (1967-1987)
- Ölmez Otu (1968-1988)
- Ağrı Dağı Efsanesi (1970-1990)
- Çakırcalı Efe (1972-1986)
- Yusufçuk Yusuf (1975-1990)
- Al Gözüm Seyreyle Salih (1976-1990)
- Kuşlar da Gitti (1978-1990)
- Deniz Küstü (1978-1990)
- Hüyükteki Nar Ağacı (1982-1990)

ÖYKÜ:

- Sarı Sıcak (1952-1987)

RÖPORTAJ:

- Yanan Ormanlarda Elli Gün (1955)
- Çukurova Yana Yana (1955)
- Peri Bacaları (1957-1985)
- Bir Bulut Kayıyor (1974-1989)
- Allahın Askerleri (1978-1987)

www.edebiyatogretmeniyim.com

Türk Dili ve Edebiyat Dersleri İçin Kaynak Site